

Seeds to Branches

Class 2: Lulav

Rabbi Dena Weiss - weiss@hadar.org

Sukkah 42a-b	
[Mishnah]: <i>A minor who knows how to wave is obligated in taking a lulav.</i> Our Rabbis taught: <i>A minor who knows how to wave is obligated in taking a lulav, to wrap himself - in tzitzit, to guard his Tefillin - his father gets him Tefillin. Knows how to speak - his father teaches him Torah and Keri'at Shema.</i> What is "Torah?" Rav Hamnuna said: Moshe instructed us in the Torah, an inheritance to the assembly of Ya'akov. What is Keri'at Shema? The first verse. One who knows how to guard their body, one can eat pure food "on" their body, to guard their hands - we eat pure food "on" their hands. ... One who knows how to arrange their hands (in the priestly blessing) - we distribute Terumah to them in the granary. One who knows how to slaughter - we may eat from what they have slaughtered. Rav Hamnuna said - And that is if there is an adult supervising. If he can eat a full olive's worth of grain - we distance ourselves 4 <i>amot</i> from his excrement and urine. Rab Hisda says - if he can eat it in the span of time that one can	קטן היודע לנענע חייב בלולב: ת"ר- קטן היודע לנענע חייב בלולב להתעטף חייב בציצית לשמור תפילין אביו לוקח לו תפילין יודע לדבר אביו לומדו תורה וק"ש. תורה מאי היא? א"ר המנונא (דברים לג) תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב. ק"ש מאי היא? פסוק ראשון. היודע לשמור גופו אוכלין על גופו טהרות- לשמור את ידיו אוכלין על ידיו טהרות. ...היודע לפרוס כפיו- חולקין לו תרומה בבית הגרנות- היודע לשחוט אוכלין משחיטתו. אמר רב הונא- והוא שגדול עומד על גביו. יכול לאכול כזית דגן מרחיקין מצואתו וממימי רגליו ארבע אמות. אמר רב חסדא והוא שיכול לאוכלו בכדי אכילת פרס.

usually eat a significant amount of bread. And with an adult - even if he cannot eat it in the span of time - as it says, one who increases in knowledge, increases in pain. One who can eat an olive's amount of roasted meat - we include them in the count for the Pesah, as it says a man according to what he eats. R' Yehudah says: Not until he knows how to select food. How? We give him a rock and he throws it away, a nut and he takes it.	אמר רב חייא בריה דרב ייבא- ובגדול אע"פ שאינו יכול לאכול בכדי אכילת פרס- דכתיב (קוהלת א) ויוסיף דעת יוסיף מכאוב. יכול לאכול כזית צלי שוחטין עליו את הפסח שנאמר (שמות יב) איש לפי אכלו. רבי יהודה אומר עד שיכול לברר אכילה. כיצד? נותנין לו צרור וזורקו אגוז ונוטלו:
Rashi - <u>Obligated in Lulav</u> - to educate him - from "their words"	<u>חייב בלולב</u> - לחנכו מדבריהם:

Peninei Halakhah (Rav Melamed) Hilkhhot Shabbat 24:3	דיני קטן / על מי חובת החינוך והמחאה
According to some, the obligation of ḥinukh devolves equally upon the father and mother (Terumat Ha-deshen). However, most poskim maintain that only the father is obligated to train children to do mitzvot, that is, objecting when they transgress negative commandments and requiring them to perform positive commandments. This is an extension of the obligation to teach them Torah, which also devolves upon the father. Despite this, it is clear that the mother has a general mitzvah to educate her children about Torah and mitzvot; the general commandment to love one's fellow and the demand for truth obligate every mother to educate her children to cling to the holy Torah and observe its commandments. What is incumbent upon the father alone is the responsibility to meticulously educate about Torah and mitzvot (Ri; Maharam; Hagahot Maimoniyot). If no father is present, whether due to death or absence, then the mother is obligated to teach her children meticulously	יש אומרים שחובת החינוך מוטלת על האב ועל האם בשווה (תרוה"ד). אולם לרוב הפוסקים רק על האב מוטלת החובה לחנך את ילדיו למצוות, היינו למחות בהם בכל עת שהם עוברים על איסור, ולדרוש מהם לקיים את המצוות. וחובה זו מסתעפת מהחובה ללמדם תורה, שאף היא מוטלת על האב. אמנם ברור שגם לאם יש מצווה כללית לחנך את ילדיה לתורה ומצוות, שמצוות האהבה ודרישת האמת מחייבת כל אם לחנך את ילדיה לדבוק בתורה הקדושה ולשמור את מצוותיה, אלא שהאחריות לחינוך הדקדקני לתורה ומצוות מוטלת על האב (ר"י, מהר"ם, הגמ"י). וכשאין שם אב שיכול לחנך, כגון שהוא נפטר או עזב את הבית, חובה על האם לחנך את ילדיה באופן דקדקני לשמירת תורה ומצוות (א"ר תרמ, ד; כה"ח שמג, ט).

about the Torah and mitzvah observance (Eliya Rabba 640:4; Kaf Ha-ḥayim 343:9).	
Thus, if a child who has reached the age of ḥinukh (about six or seven) is involved in a game and does not want to come to hear kiddush or havdalah or recite Birkat Ha-mazon, the father must insist, so as to educate him properly. However, the mother may occasionally ignore such breaches in order to maintain a pleasant atmosphere in the home. If the father has passed away or is absent, the mother must take his place and insist that her children become habituated to keeping the mitzvot.	לפיכך, אם הילד שהגיע לגיל חינוך, כבן שש-שבע, שקוע במשחק ואינו רוצה לבוא לשמוע קידוש או הבדלה או לברך ברכת המזון, חובה על האב להקפיד עליו כדי לחנכו לכך. אבל האם רשאית להתעלם לפעמים, כדי לשמור על האווירה הנעימה בבית. ואם האב נפטר או עזב את הבית, האם צריכה למלא את מקומו ולהקפיד על ילדיה שיתרגלו במצוות.
When parents neglect to educate their children and do not stop them from violating Torah law, the local beit din or public representatives who are responsible for local education must admonish the father. However, if the parents are negligent in educating their children about rabbinic obligations, there is no need to admonish the father.	כאשר ההורים מתרשלים מלחנך את ילדם, ואינם מוחים בו כשהוא עובר על איסור תורה, בית הדין או נציגי הציבור האחראים על החינוך צריכים לגעור באב. אבל אם ההורים התרשלו מלחנך את הילד למצווה מדברית חכמים, אין צריכים למחות ביד האב.
The poskim disagree regarding what an adult must do if he sees someone else's child of educable age (six or seven) desecrate Shabbat or eat forbidden foods. Some maintain that the obligation to educate children is the sole responsibility of the father, and nobody else is obligated to prevent them from sinning (Rambam; SA 343:1). Others maintain that all Jews are obligated to prevent children of educable age from transgressing (Tosafot; Rosh; Rema). Practically speaking, several Aḥaronim rule that if an adult sees any child transgressing a Torah prohibition – such as turning on a light or washing his clothes on Shabbat, or eating foods prohibited by Torah law – he must stop him. However, if one sees a child transgressing a rabbinic	נחלקו הפוסקים לגבי מי שראה את בן חבירו שהגיע לגיל חינוך (כשש-שבע) כשהוא עובר עבירה, כגון שהוא מחלל שבת או אוכל מאכלים אסורים. יש אומרים שרק על האב ישנה חובה לחנך את ילדיו, אבל אנשים אחרים אינם חייבים להפריש את הילד מן האיסור (רמב"ם, שו"ע או"ח שמג, א). ויש אומרים, שכל ישראל חייבים למנוע מהילדים שהגיעו לגיל חינוך לעבור על איסורים (תוס', רא"ש ורמ"א). כמה אחרונים הכריעו למעשה, שאם הגדול רואה את הקטן עובר על איסור תורה, כגון שהוא רוצה להדליק אור בשבת או לנקות את בגדו במים בשבת, או לאכול מאכלים

prohibition – such as eating chicken with milk, or playing with muktzeh items on Shabbat – he does not need to stop him (H̥ayei Adam; MB 343:7). It would seem that if a minor repeatedly transgresses the same prohibition, even if it is rabbinic, it is proper to inform his parents.	אסורים מהתורה – חייב להפרישו מכך. אבל הרואה אותו עובר על איסור חכמים, כגון שרצה לאכול עוף עם חלב, או לשחק במוקצה בשבת – אינו צריך להפרישו (ח"א, משנה ברורה שמג, ז). ונראה שאם הקטן עובר על האיסור שוב ושוב, למרות שהוא איסור מדברי חכמים, נכון להעיר להוריו על כך....
We must stress that the mitzvah of ḥinukh must be done in such a way that the child will be receptive. Therefore, one should not force a child to begin keeping all the mitzvot and saying all the prayers properly at the age of six or seven. A child's early years are meant to allow him to get used to praying and keeping mitzvot. This way, by the time children reach halakhic maturity at the age of bar or bat mitzvah, they will be capable of keeping all the mitzvot properly.	צריך להדגיש שמצוות החינוך צריכה להיעשות באופן שיתקבל על לב הילד, ולכן אין לחייב את הילד להתחיל מיד בגיל שש-שבע לקיים את כל המצוות וכל התפילות בשלמות, ולשם כך קיימות שנות הילדות, בהן הילד מתרגל ומתקדם בקיום המצוות והתפילות, עד שהוא מגיע לגיל בר-המצווה שבו הוא מסוגל לקיים את המצוות באופן שלם.

Ben Yehoyada -	
<i>[One who knows]to guard his Tefillin - his father gets him Tefillin. They ask - why does it say "obligated" in regards to Lulav and Tzitzit and here it says, "his father gets for him" and does not say is liable for Tefillin?</i> And it seems to me that it chose the language of "obligated" for Lulav and Tzitzit because any person who sees him will give him his Lulav to wave as a loan or will give him tzitzit to wrap himself in temporarily. Because anyone who sees him will be able to estimate based on his height and appearance that he's gotten to the age where he needs to be educated in these mitzvot and will certainly enable him to fulfill these mitzvot, at least temporarily. But for Tefillin which require a clean body,	לְשֹׁמֵר תְּפִלִּין, אָבִיו לֹקֵחַ לוֹ תְּפִלִּין. מקשים למה בלולב וציצית קטני חייב וכאן אמר 'אָבִיו לֹקֵחַ לוֹ' ולא אמר 'חַיֵּב בְּתְפִלִּין'? ונראה לי בס"ד דנקיט חייב בלולב וציצית כדי שכל אדם הרואה אותו יתן לו לולב לנענע בו בתורת שאלה ויתן לו ציצית להתעטף בו לפי שעה דכל שהרואה משער בדעתו ממראהו וגובה קומתו שהגיע לשנים שהוא חייב להתחנך במצות אלו יזכהו במצות אלו לפי שעה.

even though one who sees him can guess that he has gotten to an appropriate age to be educated in the mitzvah of Tefillin and no one will enable him to fulfill the mitzvah by giving him Tefillin to lay momentarily as a loan, the way one would for an adult who is obligated. Because maybe this one doesn't have a clean body and can't keep himself from passing gas. So only his father who lives with him and knows his nature and his behavior - if he knows that he is appropriate for this, he must buy him Tefillin to educate him. And similarly with learning a verse from the Torah which is from the point that he can speak it selected [the language of] "his father teaches him Torah" because at that time the minor is kept inside the house and there is no one else there with him and that's why it says that his father teaches him Torah.	אבל בתפילין שצריכין גוף נקי אף על פי שהרואה אותו משער בדעתו שהגיע לשנים שראוי להתחנך במצות תפילין לא יהיה מזכה במצות תפילין לתת לו תפילין להניחו לפי שעה בתורת שאלה כדרך שעושה לגדול בר חיובא יען אולי זה אין לו גוף נקי ואינו יודע לשמור עצמו מהפחה ורק אביו אשר דר עמו ביחד ומכיר בטבעו והנהגתו אם הוא יודע שראוי לכך חייב ליקח לו תפילין לחנכו, וכן בלימוד פסוק תורה שהוא מזמן שהתחיל לדבר נקיט אביו מלמדו תורה כי באותו זמן הקטן הוא סגור בבית ואין מצוי אחר עמו אלא רק אביו ולכן אמר אביו מלמדו תורה.
--	---

Yoma 78b	
Our Rabbis taught - Children are permitted with regards to all of them, with the exception of wearing fine shoes.	תנו רבנן- תינוקות מותרין בכולן חוץ מנעילת הסנדל

Maimonides' Laws of Lulav 7:19	
Anyone who is obligated in the Shofar and in the Sukkah is obligated in taking the Lulav. And anyone who is exempt from Shofar and Sukkah is exempt from the Lulav. A minor who knows how to wave is obligated in the Lulav from the "words of the scribes" in order to educate him in mitzvot.	[יט] כָּל שְׁחִיב בְּשׁוֹפָר וּבִסְכָּה, חַיֵּב בְּנִטְיִילַת לוּלָב; וְכָל הַפֶּטוּר מִשׁוֹפָר וּסְכָּה, פֶּטוּר מִלוּלָב. קָטָן הַיּוֹדֵעַ לִנְעֹנֵעַ, חַיֵּב בְּלוּלָב מִדְּבַרֵי סוֹפְרִים, כְּדִי לְחַנְכוֹ בַּמִּצְוֹת.